

Byla C-420/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. gegužės 29 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Riigikohus (Estija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. gegužės 29 d.

Pareiškėja:

Maksu- ja Tolliamet (Mokesčių ir muitinės tarnyba)

Susijęs asmuo:

Heavyinstall OÜ

RIIGIKOHUS (Aukščiausiasis Teismas, Estija)

HALDUSKOLLEEGIUM (Administracinių bylų kolegija)

NUTARTIS

<...>

Nutarties priėmimo data: 2019 m. gegužės 29 d.

<...>

Byla:

Maksu- ja Tolliamet (Mokesčių ir muitinės tarnyba) prašymas dėl prevencinių priemonių, susijusių su *Heavyinstall OÜ*, patvirtinimo

Šalys:

Pareiškėja: *Maksu- ja Tolliamet* (Mokesčių ir muitinės tarnyba) <...>

Susijęs asmuo: *Heavyinstall OÜ* <...>

<...>

Proceso Riigikohus (Aukščiausiasis Teismas, Estija) pagrindas:

Maksu- ja Tolliamet (Mokesčių ir muitinės tarnyba) skundas

<...>

NUTARTIS

1. Europos [Sąjungos] Teisingumo Teismui pateikiamas toks prejudicinis klausimas:

Ar 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyvos 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, 16 straipsnį reikia aiškinti taip, kad valstybės narės teismas, kuriam buvo pateiktas prašymas dėl prevencinių priemonių, priimdamas sprendimą dėl šio prašymo pagal nacionalinę teisę (vadovaujantis 16 straipsnio pirmu sakiniu, teismas, į kurį kreipiamasi, gali tai daryti), privalo laikytis pareiškėjo įsisteigimo valstybės teismo nuomonės, kiek tai susiję su būtinumu ir galimybe taikyti prevencines priemones, jeigu teismui buvo pateiktas dokumentas, kuriame išdėstyta tokia nuomonė (16 straipsnio [1 dalies] antros pastraipos paskutinis sakiny, pagal kurį valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, šis dokumentas neturi būti pripažintas, papildytas ar pakeistas)?

<...> (Bylos nagrinėjimo sustabdymas)

FAKTINĖS APLINKYBĖS IR PROCESO EIGA

1. 2018 m. kovo 13 d. Suomijos Respublikos mokesčių administratorius pateikė *Maksu- ja Tolliamet* (Mokesčių ir muitinės tarnyba; toliau – MTA) prašymą imtis prevencinių priemonių dėl *Heavyinstall OÜ*, siekiant užtikrinti numatomų *Heavyinstall OÜ* mokestinių prievolių vykdymą. Prašymas pateiktas vadovaujantis 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyvos 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis 16 straipsniu („Prašymas imtis prevencinių priemonių“).

2. Vadovaudamasi *maksukorralduse seadus* (Mokesčių įstatymas, toliau – MKS) 51³ straipsnio 1 dalimi ir 136¹ straipsnio 1 dalimi, 2018 m. kovo 29 d. MTA paprašė *Tallinna Halduskohus* (Talino administracinis teismas, Estija) išduoti leidimą dėl draudimo disponuoti *Heavyinstall OÜ* priklausančiomis transporto priemonėmis (dviem priekabomis, kurių kiekvienos vertė – maždaug 7 500 EUR, ir vienu maždaug 9 500 EUR vertės vilkiku) užregistravimo ir dėl laikino įmonės banko sąskaitų, esančių visose Estijos kredito įstaigose, arešto 297 304 EUR sumai. (orig. p. 2)

2.1. Iš prašyme nurodytų motyvų paaiškėja, kad, atlikęs mokestinę procedūrą, Suomijos mokesčių administratorius *Heavyinstall OÜ* turės paskirti papildomą mokestinę prievolę, kuri, manoma, bus lygi 320 000 EUR. Mokestinė prievolė kyla iš to, kad, nors *Heavyinstall OÜ* ir turi nuolatinę buveinę Suomijoje, ji ten neteikė mokesčių deklaracijų ir nemokėjo mokesčių. Nors X – vienas iš *Heavyinstall OÜ* valdybos narių – jo paties teigimu, nuo 2009 m. nuolat gyveno Taline ir ten vadovavo įmonei, pagal MTA turimus duomenis bei duomenis iš bankų, kelionių agentūrų ir žinomų bendradarbiavimo partnerių galima nustatyti, kad didesnę laiko dalį X faktiškai praleido Suomijoje, kur jis taip pat vadovavo įmonei. Mokestinio patikrinimo santraukoje Suomijos mokesčių administratorius laikėsi požiūrio, jog X nuolatinė gyvenamoji vieta ir jo interesų centras buvo Suomijoje, kurioje jis taip pat vykdė *Heavyinstall OÜ* vykdomąsias funkcijas. Suomijoje buvo vykdoma ir visa įmonės ekonominė veikla. Todėl, vadovaujantis tarp Estijos Respublikos ir Suomijos Respublikos sudarytos sutarties dėl pajamų ir turto dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo prevencijos (toliau – Sutartis dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo) 5 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Suomijoje atsirado *Heavyinstall OÜ* nuolatinė buveinė, tačiau įmonė ten nemokėjo mokesčių. Vienintelis *Heavyinstall OÜ* valdybos narys davė melagingus parodymus tiek apie įmonės ekonominę veiklą, tiek apie savo gyvenamąją vietą. Toks *Heavyinstall OÜ* atstovo elgesys parodo jo požiūrį į viešosios teisės [numatytus] įpareigojimus.

2.2. *Keski-Pohjanmaan käräjäoikeus* (Vidurio Pohjanmos pirmosios instancijos teismas, Estija) 2018 m. vasario 8 d. sprendimu, kuris buvo pridėtas prie prašymo [intis prevencinių priemonių], Suomijos mokesčių administratoriaus prašymu buvo areštuotas *Heavyinstall OÜ* turtas, kurio vertės pakako užtikrinti pareiškėjos 320 022 EUR dydžio reikalavimo įvykdymą. Šiame sprendime konstatuota, kad esama pavojaus, jog *Heavyinstall OÜ* paslėps, sunaikins ar perleis savo turtą arba atliks kokius nors kitus veiksmus, kurie kels grėsmę mokesčių administratoriaus reikalavimo įvykdymui. Dėl apmokestinamojo asmens veiksmų gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanoma įvykdyti mokestines prievoles. Įmonės valdybos narys sąmoningai klaidino mokesčių administratorių dėl galimos nuolatinės buveinės ir dėl to atsirandančių mokestinių prievolių. Atsižvelgiant į Suomijos mokesčių administratoriaus nustatytus faktus yra aišku, kad jau nuo 2010 m. *Heavyinstall OÜ* turėjo tikslą slėpti mokesčius, ir [kad] įmonės elgesys mokesčių teisės srityje nepagerėjo, nepaisant per šį laikotarpį atlikto patikrinimo ir nustatytų papildomų mokesčių. Taigi tokio požiūrio *Heavyinstall OÜ* gali laikytis ir mokestinės prievolės, kuri gali būti nustatyta kaip proceso pagrindinėje byloje rezultatas, atžvilgiu. Todėl mokesčiai gali likti apskritai nesumokėti. Įmonė nepateikė finansinių ataskaitų rinkinio už 2017 mokestinius metus, o, vadovaujantis Kelių tarnybos eismo registro duomenimis, susijęs asmuo 2018 m. kovo 21 d. pardavė jam priklausantį „Renault Traffic“. Be to, 2018 m. kovo 13 d. raštu Suomijos mokesčių administratorius informavo MTA, kad ji pateikė pareiškimą Suomijos policijai dėl galimo *Heavyinstall OÜ* sukčiavimo mokesčių srityje.

3. 2018 m. balandžio 3 d. nutartimi Tallinna Halduskohus (Talino administracinis teismas, Estija) prašymą atmetė.

3.1. Jo nuomone, neįvykdytas MKS 136¹ straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas, kad, norint taikyti prevencines priemones, būtinas pagrįstas įtarimas, jog, nustačius iš mokesčių įstatymo kylantį piniginių reikalavimą ar prievolę, dėl apmokestinamojo asmens veiksmų gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanoma jį (ją) įvykdyti. Taikant prevencines priemones labai apribojama asmens teisė laisvai disponuoti jam priklausančiu turtu ir vykdyti ekonominę veiklą, todėl šios prevencinės priemonės neturėtų būti lengvai taikomos. Įtarimo, kad dėl susijusio asmens veiksmų mokesčių prievolių įvykdymas gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas, negalima pagrįsti vien tik mokesčio dydžiu. Iš *Heavyinstall OÜ* finansinių ataskaitų rinkinio už 2016 mokesčius metus matyti, kad kalbama apie veikiančią, pelningą įmonę, kurios apyvartą pakankamai didelė. Nors ir tikėtina, jog, tęsdama įprastinę ekonominę veiklą, įmonė negalės sumokėti visos mokesčių sumos, kurios iš jos galimai bus pareikalauta, negalima atmesti galimybės, kad, nepaisydamas papildomos mokesstinės prievolės, verslininkas norės tęsti ekonominę veiklą ir sumokėti mokesčinę skolą, naudodamasis Suomijos teisėje numatytais priemonėmis. **(orig. p. 3)**

3.2. Pagal dokumentus negalima teigti, kad *Heavyinstall OÜ* nuslėpė informaciją nuo mokesčių administratoriaus. Susijusio asmens ir Suomijos mokesčių administratoriaus nuomonių skirtumai yra daugiau teisinio pobūdžio. Aplinkybė, kad, Suomijos mokesčių administratoriaus nuomone, *Heavyinstall OÜ* Suomijoje nedeklaravimo mokesčių prievolių, nepagrindžia išvados, jog ji apsunkins mokesčių prievolių vykdymą, kai jos bus nustatytos. Nei iš prašymo, nei iš pateiktų dokumentų nepaaiškėja, kad reikšmingai pasikeitė įmonės ekonominė padėtis. Vien dėl to, jog susijęs asmuo pardavė transporto priemonę, negalima teigti, kad šį sandorį jis sudarė ketindamas išvengti galimos būsimos mokesstinės prievolės.

3.3. Įmonės einamųjų sąskaitų areštas yra ypač ribojanti [priemonė]. Todėl, vadovaujantis MSK 136¹ straipsniu, tam, kad būtų areštuota įmonės sąskaita, kol dar nenustatyta mokesstinė prievolė, būtinas labai svarbus pagrindas. Tačiau šioje byloje jis nėra akivaizdus. Vadovaujantis *Heavyinstall OÜ* finansinių ataskaitų rinkiniu tikėtina, kad banko sąskaitų areštas lems įmonės veiklos nutraukimą arba bent jau sukels būtinybę įmonės veiklą pertvarkyti taip, kad dėl to atsirastų išlaidų ar veiksmų, kurie būtų laikomi negrįžtamomis arba sunkiai pašalinamomis pasekmėmis.

4. MTA pateikė apeliacinį skundą *Ringkonnakohus* (Apeliacinis teismas).

5. 2018 m. gegužės 8 d. nutartimi Ringkonnakohus Tallinn (Talino apeliacinis teismas, Estija) nepatenkino šio skundo ir nepakeitė administracinio teismo nutarties rezoliucinės dalies, tačiau papildė administracinio teismo nutarties motyvuojamąją dalį savo motyvais. *Ringkonnakohus* (Apeliacinis

teismas) taip pat netenkino MTA prašymo pateikti Europos [Sajungos] Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą. <...>.

5.1. Analizuojant Europos Sąjungos mokesčių teisę buvo nustatyta, kad tose situacijose, kai pateikiami prašymai imtis prevencinių priemonių, kol dėl reikalavimo dar neišduotas dokumentas, kuriuo leidžiama jį vykdyti prašančiojoje valstybėje, dabar pagal šiuo metu galiojančią Direktyvą 2010/24/ES taikoma vadinamoji dvilypė sistema. Dvilypumas pasireiškia tuo, kad tiek prašančioji valstybė narė, tiek valstybė narė, į kurią kreipiamasi, turi teisę pagal nacionalinę teisę vertinti prevencinių priemonių taikymo leistinumą. Vadovaujantis Direktyvos 2010/24/ES 16 straipsniu, valstybė narė, kuriai buvo pateiktas prašymas imtis prevencinių priemonių, turi teisę imtis prevencinių priemonių laikydamosi tų procedūrų, kurios numatytos šios valstybės narės teisėje, ir vertinti, ar tokių priemonių taikymas atitinkamomis aplinkybėmis yra suderinamas su jos teise ir administracine praktika. Iš to, kas išdėstyta, *Ringkonnakohus* (Apeliacinis teismas) nuomone, yra aišku, kad, teikiant tarptautinę tarpusavio pagalbą tokioje situacijoje, kai nėra išduotas vykdomasis raštas, prevencinių priemonių įgyvendinimas iš esmės skiriasi nuo tarptautinio jau nustatytų mokesčių reikalavimų vykdymo, ir kad priimdama sprendimą dėl prašymo imtis prevencinių priemonių pagal direktyvos 16 straipsnį valstybė narė, kuriai pateiktas prašymas, pagal nacionalinę teisę ir nacionalinę administracinę praktiką taip pat vertina ir priemonių leistinumą bei proporcingumą. Nors valstybė narė, kurios prašoma imtis prevencinių priemonių, neprivalo pripažinti, papildyti ar pakeisti pirminio dokumento, kuriuo leidžiama imtis prevencinių priemonių prašančiojoje valstybėje narėje (šiuo atveju Suomijos teismo sprendimas; direktyvos 16 straipsnio 1 dalies antras ir trečias sakiniai), tačiau valstybės, kuriai pateiktas prašymas, institucijai arba teismui šis dokumentas nesukuria pareigos įgyvendinti prašomas prevencines priemones jos teritorijoje, jeigu tokių priemonių taikymas yra nesuderinamas su jos teise ir administracine praktika ir yra neproporcingas.

5.2. Šioje byloje nėra visų MKS 136¹ straipsnyje numatytų reikalavimų, [būtinų] vykdymo veiksams prieš susijusį asmenį atlikti. Atsižvelgdamas į šį prašymą teismas nėra įsitikinęs, kad galėtų paaiškėti, jog dėl *Heavyinstall OÜ* veiksmų pasunkėtų arba pasidarytų neįmanoma įvykdyti mokesčines prievoles, kurios galėtų būti jai nustatytos. Nors Suomijos mokesčių administratorius nustatė, kad susijusio asmens valdybos narys didesniąją metų dalį praleido Suomijoje, tačiau, vadovaujantis padaryta išvada, negalima vienareikšmiškai teigti, kad susijusio asmens veiksmai leidžia spręsti, jog buvo ketinama sukčiauti mokesčių srityje, arba kad jo elgesys yra nepatikimas <...>. Prevencinių priemonių *Heavyinstall OÜ* taikymas taip pat pažeistų proporcingumo principą. **(orig. p. 4)** Suomijos mokesčių administratorius nori susijusiam asmeniui nustatyti papildomą mokesčinę prievolę situacijoje, kurioje jis jau įvykdė panašias mokesčines prievoles už tą patį mokesčinių laikotarpį Estijos Respublikoje. Iš Suomijos mokesčių administratoriaus parengtos mokesčinio patikrinimo santraukos paaiškėjo, kad susijęs asmuo aptariamam mokesčiniu laikotarpiu sumokėjo mokesčius Estijos Respublikai (apytiksliai 131 000 EUR). Tačiau iš santraukos neaišku, ar Suomijos mokesčių administratorius šią sumą atėmė iš planuojamo

mokestinio reikalavimo. Prevencinės priemonės, kurių MTA prašo imtis, siekiant užtikrinti Suomijos mokesčių administratoriaus reikalavimo, kurio numatoma suma – 320 022 EUR, vykdymą, daugiausia būtų susijusios su įmonės banko sąskaitose esančio trumpalaikio turto (maždaug 297 304,74 EUR) areštu. Banko sąskaitų areštas, palyginus su jo tikslu – užtikrinti numatomų mokestinių prievolių įvykdymą, būtų tokia priemonė, kuri per daug apribotų susijusio asmens teises. Trumpalaikio turto areštas be abejonės trukdytų tolimesnei įmonės veiklai. Esant tokiai situacijai, kai numatomas Suomijos mokesčių administratoriaus mokestinis reikalavimas didžiąja dalimi jau užtikrintas ta suma, kurią susijęs asmuo sumokėjo Estijos Respublikai, ir kai nėra tiesioginių įrodymų, kad įmonės turto neužtektų įvykdyti likusias mokestines prievoles arba kad yra didelė tikimybė, jog tas turtas bus paslėptas, būtų nepagrįsta, areštavus banko sąskaitas, faktiškai sustabdyti susijusio asmens įmonės veiklą. Tokiu atveju, kai teismas neturi duomenų apie dabartinę įmonės ekonominę būklę (terminas pateikti finansinių ataskaitų rinkinius už 2017 mokestinius metus dar nepasibaigęs) ir kai, vadovaujantis susijusio asmens juridinių asmenų registru pateikta pelno ir nuostolių ataskaita už 2016 m., jo grynas pelnas sudarė 173 376 EUR, teismas neturi pagrindo teigti, kad įmonė veikia nesąžiningai, turėdama tikslą išvengti galimų būsimų mokestinių prievolių įvykdymo.

ŠALIŲ ARGUMENTAI

6. MTA pateikė skundą *Riigikohus* (Aukščiausiasis Teismas), kuriuo prašė panaikinti *Ringkonnakohus* (Apeliacinis teismas) nutartį ir priimti naują nutartį, kuria būtų patenkintas jos prašymas dėl prevencinių priemonių taikymo *Heavyinstall OÜ*.

6.1. Šioje byloje svarbus [vienas iš] bendrųjų Sąjungos teisės principų – veiksmingumo principas (angl. *principle of effectiveness*). Vadovaujantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, valstybės narės negali (neturi teisės) savo nacionalinėse teisinėse sistemose įtvirtinti procesinių normų, dėl kurių taptų praktiškai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga pareikšti Sąjungos teisėje numatytus reikalavimus (plg., be kita ko, [Sprendimo] *Barth*, C-542/08, 17 punktą). Laikantis požiūrio, kad Estijos teismas turėtų pakartotinai vertinti įrodymų paketą, kurį jau įvertino Suomijos teismas, tai, kas numatyta [direktyvos] 16 straipsnio 1 dalyje, t. y. kad prašymą pateikiančios valstybės [išduotas] dokumentas neturi būti pripažintas, papildytas ar pakeistas, netenka prasmės ir tikslo. Toks požiūris, nesilaikant veiksmingumo principo, taip pat per daug apsunkina prašymo įgyvendinimą valstybėje narėje, kuriai jis pateiktas, nes Estijos teismas antrą kartą turi vertinti faktus, kurie jau buvo nustatyti prašančiojoje valstybėje narėje.

6.2. MTA nesutinka su *Ringkonnakohus* (Apeliacinis teismas) [vertinimu], jog nėra pagrindo tenkinti prašymą taikyti *Heavyinstall OÜ* prevencines priemones. [Anot MTA,] tiek prašyme dėl leidimo, tiek apeliaciniame skunde *Ringkonnakohus* (Apeliacinis teismas) ji paaiškino, kad nepatikimą ir nesąžiningą

[susijusio] asmens elgesį aiškiai rodo melagingi parodymai, kuriuos Suomijos mokesčių administratoriui davė įmonės valdybos narys X 2013 m. ir kuriais vadovaudamasis Suomijos mokesčių administratorius padarė klaidingą išvadą ir atsisakė [ketinimo] patikslinti įmonės mokesčines prievoles. *Riigikohus* (Aukščiausiasis Teismas) taip pat pritarė tam, kad melagingi parodymai rodo, jog ateityje gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas privalomų mokesčių reikalavimų įvykdymas. <...>. Suomijos mokesčių administratorius policijai pateikė pareiškimą dėl finansinės nusikalstamos veikos. Aplinkybės, rodančios sukčiavimą mokesčių srityje, taip pat kelia pagrįstų įtarimų. Tuomet, kai teismas laikėsi nuomonės, jog, atsižvelgiant į anksčiau paminėtas aplinkybes, priemonės, kurias prašoma taikyti, yra neproporcingos, jis taip pat turėjo įvertinti galimybę prašymą patenkinti iš dalies. Teismas galėjo iš prašyme nurodytos sumos atimti sumą, kurią įmonė sumokėjo Estijoje, arba tik leisti užregistruoti draudimą disponuoti įmonei priklausančia transporto priemone. (orig. p. 5)

6.3. Suomijos mokesčių administratorius pranešė, kad *Keski-Pohjanmaan käräjäoikeus* (Vidurio Pohjanmos pirmosios instancijos teismas) 2018 m. birželio 21 d. priėmė galutinį sprendimą dėl prevencinių priemonių. Šio sprendimo turinys yra toks pats, kaip ir 2018 m. vasario 8 d. priimto išankstinio sprendimo.

<...> (Įrodymų rinkimas – šalių paaiškinimai (išklausymas))

[SU BYLA] SUSIJĘ TEISĖS AKTAI

10. Direktyvos 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis 16 straipsnyje („Prašymas imtis prevencinių priemonių“) numatyta:

„1. Prašančiosios institucijos prašymu institucija, į kurią kreipiamasi, imasi prevencinių priemonių, jei jos leidžiamos pagal jos nacionalinę teisę ir administracinę praktiką, kad būtų užtikrintas reikalavimo vykdymas, jeigu reikalavimas arba dokumentas, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiojoje valstybėje narėje, užginčytas prašymo pateikimo metu arba jeigu dėl reikalavimo dar neišduotas dokumentas, kuriuo leidžiama jį vykdyti prašančiojoje valstybėje narėje, jeigu prevencinės priemonės panašiu atveju taip pat galimos pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę ir administracinę praktiką.

Prie prašymo imtis prevencinių priemonių valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, pridedamas dokumentas, jei toks yra, parengtas siekiant leisti imtis prevencinių priemonių prašančiojoje valstybėje narėje ir susijęs su reikalavimu, dėl kurio prašoma savitarpio pagalbos. Valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, šis dokumentas neturi būti kaip nors pripažintas, papildytas ar pakeistas.“

11. *Maksukorralduse seadus* (Mokesčių įstatymas, toliau - MKS)

MKS 51¹ straipsnis „Tarptautinė tarpusavio pagalba“

„(1) *Maksu- ja Tolliamet* (Mokesčių ir muitinės tarnyba) teikia tarptautinę tarpusavio pagalbą kompetentingoms valstybių, priklausančių Europos Sąjungai arba su Estija sudariusių galiojančias atitinkamo turinio tarptautines sutartis (toliau – kompetentinga užsienio valstybės institucija), institucijoms.

<...>

(3) Tarptautinės tarpusavio pagalbos prašoma ir ji teikiama vadovaujantis tarptautine sutartimi bei pagal procedūras ir tokia apimtimi, kurios numatytos Estijos ir Europos Sąjungos teisėje.

(4) Tarptautinę tarpusavio pagalbą teikiančių institucijų kompetencija, taip pat šalių teisės ir pareigos nustatomos nacionaliniuose teisės aktuose.

<...>“

MKS 51³ straipsnis „Reikalavimų vykdymas teikiant tarptautinę tarpusavio pagalbą“

„(1) *Maksu- ja Tolliamet* (Mokesčių ir muitinės tarnyba) teikia tarptautinę tarpusavio pagalbą surenkant mokesčius, kuriuos nustatė prašymą dėl vykdymo, informacijos ar žinių arba prašymą imtis prevencinių priemonių pateikusi valstybė arba jos teritorinė viešosios valdžios institucija ar kitas administracinis vienetas, iš apmokestinamųjų asmenų, kurių gyvenamoji vieta ar buveinė yra Estijoje arba kurie Estijoje turi turto.

<...> (orig. p. 6)

(3) Vadovaudamasi užsienio valstybės kompetentingos institucijos pateiktu prašymu imtis prevencinių priemonių, *Maksu- ja Tolliamet* (Mokesčių ir muitinės tarnyba) gali imtis vykdymo veiksmų, laikydamasi šio įstatymo 136¹ straipsnyje nustatytos procedūros.

MKS 130 straipsnis „Mokesčių administratoriaus [atliekami] vykdymo veiksmai“

„(1) Jeigu apmokestinamasis asmuo neįvykdė savo mokesčio įsipareigojimo per mokesčių administratoriaus administraciniame akte arba per viename iš 128 straipsnio 4 dalies 2 arba 3 punktuose nurodytų sprendimų nustatytą terminą, tuomet mokesčių administratorius pradeda priverstinį skolos išieškojimą. Mokesčių administratorius turi teisę:

1. Be susijusio asmens sutikimo prašyti įtraukti į Nekilnojamojo turto registrą ar kitą turto registrą įrašą apie draudimą disponuoti;
2. Prašyti nustatyti nekilnojamojo turto, Laivų registre užregistruoto laivo arba Civilinių orlaivių registre užregistruoto orlaivio priverstinę hipoteką;
3. Nukreipti vykdymą į mokesčio teises, vadovaujantis šio įstatymo ir vykdymo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis;

4. Areštuoti kitas turtines teises, į kurias negalima nukreipti vykdymo pagal šios dalies 3 punktą, ir prašyti įtraukti į atitinkamą registrą įrašą apie draudimą disponuoti šiomis teisėmis;

5. Duoti nurodymą užblokuoti (išaldyti) vertybinius popierius arba vertybinių popierių sąskaitą pagal atitinkamas Vertybinių popierių įstatymo nuostatas. <...>“

MKS 136¹ straipsnis „Prevencinės priemonės iki piniginio reikalavimo arba prievolės nustatymo [dienos]“

„(1) Jeigu tikrinant, ar teisingai sumokėti mokesčiai, kyla pagrįstas įtarimas, kad, nustačius iš [kurio nors] mokesčių įstatymo kylančias prievoles ar piniginius reikalavimus, dėl apmokestinamojo asmens veiksmų gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas jų įvykdymas, mokesčių inspekcijos viršininkas arba jo įgaliotas pareigūnas gali pateikti prašymą administraciniam teismui, kad šis išduotų leidimą taikyti vieną iš šio įstatymo 130 straipsnio 1 dalyje numatytų vykdymo priemonių.

(1¹) Jeigu konkrečioje byloje negalima taikyti vienos iš šio įstatymo 130 straipsnio 1 dalyje numatytų vykdymo priemonių arba jeigu yra didelė tikimybė, kad jų taikymas būtų nesėkmingas, tuomet mokesčių inspekcijos viršininkas arba jo įgaliotas pareigūnas gali prašyti administracinio teismo leisti antstoliui imtis tokių vykdymo priemonių.

1. Areštuoti apmokestinamojo asmens ar pranešimo apie mokesčių išieškojimą gavėjo turtą, esantį pas apmokestinamąjį asmenį, pranešimo apie mokesčių išieškojimą gavėją ar trečiąjį asmenį;

2. Uždrausti trečiajam asmeniui perleisti turtą apmokestinamajam asmeniui ar pranešimo apie mokesčių išieškojimą gavėjui arba jo (jų) atžvilgiu vykdyti kitus įsipareigojimus; su draudimu taip pat gali būti susijęs įpareigojimas perleisti turtą antstoliui ar pervesti pinigus į numatytą sąskaitą.

(1²) Šio straipsnio 1¹ dalies 1 punkte nurodytu atveju teismas mokesčių administratoriaus, apmokestinamojo asmens ar pranešimo apie mokesčių mokėjimą gavėjo prašymu gali nurodyti parduoti įkeistą turtą ir pervesti gautas pajamas į nurodytą sąskaitą, jeigu daiktas gali netekti didelės dalies savo vertės arba jeigu to daikto saugojimas sukeltų pernelyg didelių išlaidų.

(1³) Šio straipsnio 1 ir 1¹ dalyse numatytas prašymas pateikiamas administraciniam teismui, kurio veiklos teritorijoje yra apmokestinamojo asmens ar pranešimo apie mokesčių išieškojimą gavėjo gyvenamoji vieta ar buveinė. Jeigu apmokestinamojo asmens ar pranešimo apie mokesčių išieškojimą gavėjo gyvenamoji vieta ar buveinė nežinoma arba yra ne Estijoje, tuomet prašymas pateikiamas administraciniam teismui, kurio veiklos teritorijoje yra minimas turtas.

(1⁴) Mokesčių administratorius priima nutarimą dėl vykdymo išlaidų, susijusių su šio straipsnio 1¹ dalies 1 ir 2 punktuose nurodytomis priemonėmis, išieškojimo, kuriame nustatomas terminas joms padengti ir nurodoma, kad tuo atveju, jeigu vykdymo išlaidos nebus sumokėtos per nustatytą terminą, nesumokėta skola bus išieškota priverstine tvarka pagal šio įstatymo 128–132 straipsnius.

(2) Prašyme administraciniam teismui turi būti nurodyta:

1. Motyvai, iš kurių būtų aišku, kad galimos mokesstinės prievolės įvykdymas gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas; (**orig. p. 7**)

2. Numatomas galimo piniginio reikalavimo ar prievolės dydis;

3. Duomenys apie garantiją, kurią pateikus mokesčių administratorius nutrauktų (nesiimtų) vykdymo priemonių;

4. Viena ar kelios iš šio įstatymo 130 straipsnio 1 dalyje arba Vykdomo kodekse numatytų vykdymo priemonių ir motyvai, dėl kurių mokesčių administratorius mano, kad yra būtina taikyti pasirinktą priemonę (-es).

(3) Jeigu išnyksta aplinkybės, dėl kurių buvo taikoma vykdymo priemonė, arba jeigu apmokestinamasis asmuo pateikia galimo piniginio reikalavimo ar prievolės įvykdymo užtikrinimo garantiją, tuomet mokesčių administratorius ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nutraukia vykdymo priemonių taikymą.

(4) Mokesčių administratorius ir asmuo, su kurio teisėmis susijusi nutartis, gali pateikti skundą dėl šios nutarties, kuria buvo patenkintas ar nepatenkintas šio straipsnio 1–1² dalyse nurodytas prašymas. *Ringkonnakohus* (Apeliacinis teismas) nutartį, priimtą dėl šio skundo, galima apskusti.“

KOLEGIJOS NUOMONĖ

12. Šioje byloje ginčijama, ar teismai pagrįstai nepatenkino MTA 2018 m. kovo 29 d. prašymo išduoti leidimą užregistruoti draudimus disponuoti *Heavyinstall OÜ* turtu ir [leidimą] areštuoti jos turtą. Sprendžiant šį ginčą, lemiamą reikšmę turi atsakymas į klausimą, ar nacionaliniai teismai, sprenddami dėl MTA prašymo taikyti prevencines priemones, kurį MTA pateikė teikdama tarpusavio pagalbą, gali patys vertinti įrodymus, be kita ko, Suomijos teismo sprendimą imtis prevencinių priemonių, ir pagal savo vidinį įsitikinimą spręsti, ar tenkinami [prevencinių] priemonių taikymo reikalavimai, o gal teismai turi vadovautis teisiniu vertinimu, kurį savo sprendime dėl faktų pateikė Suomijos teismas.

13. Teismai nusprendė, kad MTA prašymas neatitiko MKS 136¹ straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų. Pateikdamas Suomijos mokesčių administratoriaus nuomonę, MTA taip pat sutinka, kad Estijos teismai neteisėtai tikrino, ar prašymas atitinka nacionalinės teisės nuostatas, nes, vadovaujantis Direktyvos 2010/24/ES

16 straipsnio 1 dalies paskutiniu sakiniu, kitos valstybės narės dokumentas negali būti iš naujo vertinamas.

14. Nacionalinėje teisėje su sprendimu imtis prevencinių priemonių, teikiant tarpusavio pagalbą, yra susiję MKS 51³ straipsnio 3 dalis ir 136¹ straipsnis. Pagal šias nuostatas neišskiriami sprendimas dėl prašymo, pateikto teikiant tarpusavio pagalbą, ir sprendimas dėl prašymo, kuris teikiamas dėl MTA vykdomos procedūros užtikrinimo. Todėl Estijos įstatymų leidėjas, įgyvendindamas direktyvą, laikėsi nuomonės, kad Direktyvos 2010/24/ES 16 straipsnio 1 dalies paskutinis sakiny nesuteikia pagrindo tam, kad Suomijos teismo išduotas leidimas taikyti prevencines priemones būtų perkeltas į Estijos teritoriją. Kolegija taip pat teikia pirmenybę tokiam direktyvos 16 straipsnio 1 dalies aiškinimui, kad Suomijos teismo sprendimas dėl prevencinių priemonių taikymo yra tik įrodinėjimo priemonė, kuri vertinama tikrinant, ar yra MKS 136¹ straipsnyje numatytas reikalavimas, ir sprendžiant dėl leidimo imtis vykdymo priemonių. Tai patvirtinama 16 straipsnio 1 dalies pirmu sakiniu, kuriame numatyta, kad institucija, kuriai pateikiamas prašymas, imasi prevencinių priemonių, jei jos leidžiamos pagal jos nacionalinę teisę ir administracinę praktiką.

15. Kolegijos požiūriu, vis tik neatmestinas mokesčių administratoriaus aiškinimas (kuris perteikia ir Suomijos mokesčių administratoriaus nuomonę), kad, vadovaujantis direktyvos 16 straipsnio 1 dalies paskutiniu sakiniu, negalima nukrypti nuo faktų vertinimo, kuris pateiktas prie prašymo imtis prevencinių priemonių pridėtame teismo sprendime, ir kad Estija padarė klaidą įgyvendindama direktyvą. Vykdomo procese vadovaujama vienu vykdymo raštu kaip priverstinio vykdymo (skolos išieškojimo) pagrindu ir nevertinama, ar jis atitinka nacionalinių teisės aktų nuostatas. Taikant prevencines priemones taip pat dera atsižvelgti į tarpusavio pasitikėjimo ir bendradarbiavimo principus bei veiksmingumo principą ir laikytis tokio požiūrio, kokio laikėsi prašymą pateikusių valstybės narės teismas, kuris jau įvertino būtinybę taikyti prevencines priemones. Todėl kolegija nesutinka su *Ringkonnakohus* (Apeliacinis teismas) nuomone, kad kalbama apie *acte clair* situaciją.

16. Europos [Sąjungos] Teisingumo Teismo jurisprudencijos dėl Direktyvos 2010/24/ES 16 straipsnio aiškinimo nėra. Taip pat neaišku, ar dėl to buvo pateikta prašymų priimti prejudicinį sprendimą. **(orig. p. 8)**

17. Atsižvelgdama į anksčiau išdėstytus svarstymus ir tai, kad nėra Europos [Sąjungos] Teisingumo Teismo jurisprudencijos šiais klausimais, kolegija mano, jog yra būtina prašyti, kad Europos [Sąjungos] Teisingumo Teismas priimtų prejudicinį sprendimą. <...> (Bylos nagrinėjimo sustabdymas)

<...>